

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 2 lutego 2021 r. znak ON. (...).1. (...).2020.EH Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 4 grudnia 2020 r. znak (...). (...). (...).2020 o odmowie uznania D. T. jako osoby niepełnosprawnej.

Uzasadniając swoją decyzję organ podkreślił, że odwołująca jest osobą o naruszonej sprawności organizmu, jednak zakres i skutki związane z rozpoznanymi schorzeniami nie powodują istotnych (znacznych) ograniczeń w możliwości funkcjonowania na poziomie indywidualnym i społecznym.

D. T. wniosła odwołanie od tego orzeczenia, domagając się zaliczenia jej do stopnia niepełnosprawności. W piśmie wniesionym w dniu 7 grudnia 2021 r. doprecyzowała, że wnosi o wydanie „orzeczenia lekkiego z umiarkowanym”. W licznych pismach opisywała swoje schorzenia mające wpływ na trudności z poruszaniem się oraz schorzenia psychiczne.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wniósł o oddalenie odwołania w całości wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. T., ur. (...), posiada wykształcenie podstawowe. Aktualnie odwołująca nie jest aktywna zawodowo, wcześniej pracowała na stanowisku dozorczeni i sprzątaczk.

Niesporne , a nadto dowód: wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – k. 12 akt organu;

D. T. od dwóch lat jest leczona z powodu dolegliwości bólowych rąk, kręgosłupa i stawów. Nie była leczona operacyjnie ortopedycznie i neurologicznie. Pozostaje pod opieką poradni ortopedycznej. D. T. nie posiada upośledzenia funkcji narządu ruchu, nie posiada wad wrodzonych i rozwojowych narządu ruchu, nie ma podrażnionych korzeni nerwowych, nie występują u niej niedowłady i porażenia, nie ma zaburzeń afatycznych, nie jest osoba leżącą, ma pełne funkcje chwytne i lokomocyjne, nie ma jakichkolwiek ograniczeń w pełnieniu ról społecznych, nie ma naruszonej sprawności organizmu w zakresie narządu ruchu i układu nerwowego. Dolegliwości mieszczą się w tzw. metryce wiekowej i nie dają podstaw orzeczenia stopnia niepełnosprawności ze strony układu ruchu i układu nerwowego.

Dowód : dokumentacja medyczna – k.15-17, 28, 31 i 65 (koperty), dokumentacja zgromadzona w aktach organu, opinia biegłych sądowych z zakresu chorób neurologicznych i ortopedii dr B. M. oraz lek. A. K. – k. 32-37.

D. T. była leczona psychiatrycznie szpitalnie od 9.04.2011 r. do 19.04.2011 r. z rozpoznaniem organicznego zaburzenia osobowości. Do szpitala przyjęta z powodu agresywnych zachowań wobec rodziny, po awanturze rodzinnej. Psychiatrycznie leczy się od roku, do czego skłonił ją (...), po tym jak straciła panowanie nad sobą w obecności pracowników socjalnych. Nie przyjmuje leków, bo je odstawiła, gdyż nie czuła się po nich dobrze i nie ma pieniędzy na ich zakup. Ma objawy lękowe – boi się ludzi. Rozpoznane u D. T. zaburzenia osobowości z obniżeniem sprawności funkcji poznawczych i uogólnionymi zaburzeniami lękowymi z trudnościami w codziennym funkcjonowaniu oraz leczenie psychiatryczne powodują, że spełnia ona kryteria zaliczenia do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim, z symbolem o2-P. Niepełnosprawność D. T. ma charakter trwały i istnieje od roku 2011, czyli od daty kiedy D. T. była leczona szpitalnie psychiatrycznie. Natomiast lekki stopień niepełnosprawności istnieje od dnia podjęcia systematycznego leczenia psychiatrycznego, tj. od dnia 22.06.2021 r.

Dowód : dokumentacja medyczna – k.15-17, 28, 31 i 65 (koperty), dokumentacja zgromadzona w aktach organu, opinia biegłego sądowych z zakresu psychiatrii J. K. – k. 66-74.

Niepełnosprawność D. T. wymaga odpowiedniego zatrudnienia – warunki pracy zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Kodeksu pracy; nie wymaga szkolenia, w tym specjalistycznego; nie wymaga uczestnictwa w terapii zajęciowej; wskazana jest pomoc i wsparcie socjalne i terapeutyczne w zakresie korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki, nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, wskazane jest prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Dowód : opinia biegłych sądowych z zakresu psychiatrii J. K. – k. 66-74.

U D. T. nie rozpoznaje się choroby psychicznej w sensie procesu psychotycznego. W chwili obecnej jak i historii życia opiniowanej brak jest danych sugerujących występowanie u niej objawów charakterystycznych dla psychoz - omamów, urojeń, rozkojarzenia myślenia. Sprawność intelektualna, pojmowanie, pamięć nie wykazują istotnych odchyłeń. Leczenie psychiatryczne jest związane z innego typu zaburzeniami niż zaburzenia psychotyczne. W obecnym stanie psychicznym u odwołującej dominują objawy zaburzeń osobowości, które przejawiają się głównie zaburzeniami w sferze emocjonalnej i wolicjonalnej osobowości. Przy pewnej sprawności intelektualnej ma duże trudności w kontrolowaniu emocji i swojego zachowania. Jest napięta, skłonna do rozdrażnień, labilna emocjonalnie, popada w konflikty. Przyczyn takie stanu rzeczy należy upatrywać nie tylko w oddziaływaniach środowiskowo – rodzinnych, ale także w organicznym uszkodzeniu ośrodkowego układu nerwowego.

Rozpoznane schorzenia psychiatryczne D. T. powodują lekki stopień niepełnosprawności. Mają istotny wpływ na obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną oraz ma także ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu. Postawione rozpoznanie oraz przebieg leczenia wskazują, że zaburzenia psychiczne mają charakter trwały i występują co najmniej od 2011 roku.

Dowód : dokumentacja medyczna – k.15-17, 28, 31 i 65 (koperty), dokumentacja zgromadzona w aktach organu, opinia biegłych sądowych z zakresu psychiatrii J. K. – k. 66-74.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1 ustawy), przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (art. 4 ust. 4 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub

mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. (art. 4 ust. 3 ustawy).

Szczegółowe zasady orzekania o niepełnosprawności, w tym standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności, uregulowane zostały w wydanym w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 6c ust. 9 ustawy rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2018 r. poz. 2027). Zgodnie z rozporządzeniem: niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych - zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1pkt 3), czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych - konieczność udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych - wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1pkt 3 (§ 30 ust. 1pkt 2), istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy - naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną (§ 31 ust. 1 pkt 1), ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu (§ 31 ust. 1 pkt 2), zaś możliwość kompensacji ograniczeń - wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (§ 31 ust. 2 rozporządzenia).

Podkreślić należy, że przy wydawaniu orzeczenia o niepełnosprawności uwzględnia się zarówno fizyczne, psychiczne, jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka, które mają charakter kompleksowy. Obok oceny medycznej ocenia się także zmiany w funkcjonowaniu osoby orzekanej. Sam fakt występowania danej jednostki chorobowej nie jest kryterium wystarczającym do uznania niepełnosprawności. Dopiero naruszenie sprawności organizmu na poziomie aktywności zawodowej czy utrudniające w sposób istotny, pełnienie ról społecznych lub samodzielność na poziomie indywidualnym może być podstawą do uznania stopnia niepełnosprawności, w zależności od wymiaru ograniczeń związanych ze schorzeniem.

W rozpoznawanej sprawie sporne było czy wnosząca odwołanie jest osobą niepełnosprawną. Po wniesieniu odwołania spór dotyczył również stopnia niepełnosprawności. D. T. początkowo kwestionowała nie zaliczenie jej przez (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. oraz Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S., do osób niepełnosprawnych. W złożonym odwołaniu domagała się także uznania jej za osobę niepełnosprawną, zaś w piśmie procesowym złożonym już po wydaniu opinii przez biegłych, w dniu 7 grudnia 2021 r. wniosła o uznanie jej niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym.

W celu zweryfikowania stanowisk stron Sąd zasięgnął wiadomości specjalnych, dopuszczając dowody z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu chorób neurologicznych, ortopedii oraz psychiatrii.

Biegli sądowi z zakresu chorób neurologicznych oraz ortopedii po przeprowadzeniu badań przedmiotowych oraz analizie zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji medycznej stanęli na stanowisku, że rozpoznane w zakresie ich kompetencji schorzenia, z uwagi na ich kontrolowany przebieg oraz wiek ubezpieczonej nie powodują niepełnosprawności D. T.. W ocenie Sądu opinie sporządzone przez biegłych wskazanych wyżej specjalności charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania odwołującej i rozpoznania jej dolegliwości. Wnioski opinii zostały wyciągnięte w

sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz w oparciu o gruntowną analizę dokumentacji medycznej.

Opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii J. K. pozwoliła na przyjęcie, że wydane przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. orzeczenie z dnia 02 lutego 2021 r. o niezaliczeniu odwołującej do osób niepełnosprawnych nie było prawidłowe. U wnioskodawczyni rozpoznano organiczne zaburzenia osobowości. Powyższe rozpoznanie u D. T. stwierdzono w roku 2011 r. Wykonane badania psychologiczne jednoznacznie wskazują na istotną rolę zmian organicznych w (...) w występujących zaburzeniach u opiniowanej. Korzysta ona z doraźnej pomocy psychiatrycznej i przyjmuje leki łagodzące występujące zaburzenia. Tak postawiona diagnoza, zważywszy na organiczne podłoże występujących u odwołującej zaburzeń psychicznych nakazywała uznać również wnioski biegłego z zakresu psychiatrii w zakresie w jakim opiniował on, że stopień lekki niepełnosprawności ma charakter trwały.

Opinia biegłego sądowego J. K. wydana na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej, dotycząca stanu zdrowia D. T. (której rzetelność i wiarygodność nie była podważana przez strony i nie budziła również wątpliwości tut. Sądu) i po zbadaniu odwołującej, jest jasna, pełna i spójna, a jej wnioski w sposób logiczny i przekonujący umotywowane. Biegły szczegółowo opisał stan zdrowia odwołującej, historię przebiegu choroby, a opisane przez biegłego upośledzenie funkcji organizmu D. T. nie daje podstaw do przyjęcia by odwołująca była osobą niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, czy też aby wymagała czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Ograniczenia, które posiada nie wymagają konieczności stałej ani czasowej opieki innych osób.

Nadto, podkreślenia wymaga, że strony postępowania nie kwestionowały wniosków zawartych dwóch opiniach wydanych przez biegłych lekarzy specjalistów. Za takie nie uznano oświadczenia ubezpieczonej, iż lepszy dla niej byłby umiarkowany stopień niepełnosprawności. Wszystko powyższe - przy uwzględnieniu nadto, iż biegli to wysokiej klasy fachowcy o wieloletnim doświadczeniu zawodowym, także klinicznym, wieloletnim doświadczeniu orzeczniczym i specjalności odpowiedniej do schorzeń odwołującego znajdujących potwierdzenie w złożonej dokumentacji medycznej - nakazywało uznać opinie biegłych za rzetelne i wiarygodne, a w konsekwencji podzielić zawarte w nich wnioski, nie znajdując żadnych podstaw do ich kwestionowania.

Organ zrezygnował w niniejszej sprawie z możliwości zajęcia na piśmie ostatecznego stanowiska, zaś ubezpieczona nadesłała opinię psychologiczną i wniosła o zakończenie sprawy i przyznanie jej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Wobec tak przeprowadzonych ustaleń, na podstawie całości materiału dowodowego, Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 2 lutego 2021 r., znak: ON. (...)1. (...)2020.EH w ten sposób, że zalicza D. T. do lekkiego stopnia niepełnosprawności od 22 czerwca 2021 r. z symbolem niepełnosprawności O2-P, na stałe oraz ustalił wskazania dotyczące: odpowiedniego zatrudnienia – warunki pracy zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Kodeksu pracy, szkolenia, w tym specjalistycznego – nie wymaga, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej – nie dotyczy, uczestnictwa w terapii zajęciowej – nie wymaga, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby – nie dotyczy, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki – wskazane pomoc i wsparcie socjalne i terapeutyczne, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji – nie wymaga, konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – nie dotyczy, spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym – nie dotyczy, prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju – wskazane i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...) (z (...)).

15.03.2022 r. sędzia Joanna Szyjewska-Bagińska